

POSITIONING PAPER: ONTWIKKELEN OPEN REGIONAAL ENERGIE SYSTEEM IN DE LEIDSE REGIO

Het oprichten van een Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf, als uitvoeringsorgaan voor de realisatie en exploitatie van het ORES

De gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude werken – binnen het programma Warmtetransitie Leidse Regio (WLR) – samen aan de warmtetransitie. Welke concrete stappen voorwaarts moeten we daarvoor binnen het programma nu zetten? Daar geeft dit positioning paper een antwoord op.

1. Samenwerking in de Leidse regio

De samenwerking tussen de gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude is formeel gestart op 1 augustus 2021 en in eerste instantie aangegaan voor de periode tot 31 december 2023. Door de deelnemende gemeenten is besloten om de regionale samenwerking WLR voort te zetten, voor de periode 2024 – 2027. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst¹ (SOK) gesloten. De warmtetransitie is een complexe opgave die een lange doorlooptijd vraagt. Daarom is in de opdrachtformulering het lange termijn doel van de WLR-gemeenten centraal gesteld. De raden en colleges van B&W van de zes gemeenten vinden het verstandig om de warmtetransitie in regionaal verband op te pakken.

De gezamenlijke doelstelling is de realisatie van een **open regionaal energiesysteem** met borging van **publieke waarden**. De samenwerking binnen de Leidse regio helpt om:

- de **regionale afstemming** te organiseren bij: (a) de uitgifte van warmtekavels, (b) de totstandkoming van transport- en distributienetten, waar de bovenlokale aspecten van belang zijn en (c) de vormgeving van warmte(net)beheer;
- de **regierol** te pakken in samenspel met energiecoöperaties, woningcorporaties, netbeheerders, marktpartijen en (mede)overheden;
- sturing** te krijgen op de borging van de publieke waarden betaalbaarheid, haalbaarheid, duurzaamheid, tijdigheid (van CO₂-reductie) en betrouwbaarheid;
- een **sterke en slagvaardige gespreks- en samenwerkingspartner** te zijn.

Daarbij vinden de deelnemende gemeenten het van belang om in het kader van onderlinge solidariteit en regionale belangenafweging de beleids- en besluitvorming en de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de warmtetransitie met elkaar af te stemmen.

De concrete vraag die nu, met het voortzetten van de samenwerking op tafel ligt is: *“Via welke route willen we de gestelde doelstellingen realiseren?”* Met als onderliggende vraag daarbij: *“Hoe kunnen we van onderzoeken en het opstellen van adviezen komen tot concrete stappen richting realisatie?”*

¹ Programma WLR, Samenwerkingsovereenkomst Warmte Leidse Regio 2024 - 2027, 11 december 2023

2. De adviezen zijn duidelijk

2023 stond voor het programma WLR in het teken van het afronden van een aantal belangrijke studies en adviezen, waarmee beoogd werd om de te kiezen richting en de te maken keuzes te onderzoeken, de onzekerheden in de warmtetransitie te verminderen en daarmee de verdere uitvoering te ondersteunen. Dit is geconvergeerd in een bestuurlijke werksessie op 30 november 2023. Er liggen daarmee concrete puzzelstukken op tafel om de vervolgstappen te kunnen zetten en onderbouwen, waaronder:

1. Het ORES², een systeemstudie, waarin is vastgesteld dat een **Open Regionaal Energie Systeem** aansluit bij de publieke waarden. De conclusie is dat *“de uitgewerkte ORES-scenario’s **significant gunstiger** zijn, kijkend naar de cumulatieve kosten over 30 jaar. Dit ten opzichte van het referentiescenario dat uitgaat van lokale collectieve warmtesystemen met buurtwarmtepompen als bron”*;
2. Verkenning samenwerkingsmodellen³ door Fakton (op WLR en RES-regio Holland Rijnland niveau), die adviseert: *“Stap van de vrijblijvende samenwerking in de regio af en **organiseer eindverantwoordelijkheid bij een in te richten entiteit met regie**. Kennis delen gaat het probleem niet oplossen, een gezamenlijke entiteit wel”*;
3. Kostenverevening WLR⁴ door Rebel, die constateert dat er naar verwachting *“beperkte verschillen in bronkosten zullen ontstaan, maar dat de transportkosten wel uiteen kunnen lopen. Die kosten worden in hoge mate bepaald door de investeringskosten per kilometer leiding en het aantal afnemers”*. Met een regionale entiteit (zie vorig punt) ontstaat er een gemeenschappelijk vehicle, waarmee die **verevening** – indien politiek gewenst – te organiseren is. Dit mede door de optie om **één of meerdere kavels** te definiëren in de Leidse Regio.

3. Richting realisatie

De warmtetransitie is een **complexe opgave voor gemeenten**, mede omdat er veel onzekerheden zijn, er veel partijen bij betrokken zijn, de wet- en regelgeving nog in ontwikkeling is, er veel afhankelijkheden zijn en de realisatie deels ook een ontdekkingstocht zal zijn. Daarbij zijn er ook verschillen in timing. Daar waar voor de ene wijk de komende jaren al een collectief warmtesysteem gerealiseerd wordt, zal dat voor andere wijken pas later in de tijd het geval zijn.

Dat brengt als risico met zich mee dat gemeenten – middels een **‘ieder voor zich’** aanpak – hun eigen route nemen. Fakton erkent dit en geeft aan dat er regionale **verbreding en verdieping** nodig is, in de samenwerking tussen de WLR-gemeenten, om tot een optimale warmteverdeling en een effectieve realisatie van het ORES te komen. Daarbij geldt dat de meest concrete projecten in de Leidse regio aan het begin van de ontwikkelfase staan en vragen om versnelling. Dit om ervoor te zorgen dat ze voor 2030 in gebruik genomen worden. Als programmateam WLR zijn we van mening dat we deze situatie kunnen en moeten voorkomen door slagvaardig de gemeenschappelijke realisatie op te pakken.

Voor projecten die nu in ontwikkeling zijn, zoals Leiden Zuidwest en Voorschoten Noord-Hofland, doen we de aanbeveling om de **uitgangspunten**, die de WLR-gemeenten voorstaan, **mee te nemen** in de opzet van deze projecten. De **(leer)ervaringen** die worden opgedaan tijdens de uitvoering kunnen we ten goede laten komen aan de andere warmteprojecten in de Leidse regio.

² Greenis & Fakton Energy, *Open Regionaal Energiesysteem ORES - rapportage*, 2 maart 2023

³ Fakton Energy, *Verkenning samenwerkingsmodellen Leidse Regio*, 20 december 2023

⁴ Rebel, *Kostenverevening WLR*, 20 december 2023

Er zijn in Nederland voorbeelden hoe de warmtetransitie aangepakt wordt, zoals door de oprichting van het Gelders Warmte Infrabedrijf (GWIB). De constatering in Gelderland is dat de warmtetransitie niet snel genoeg gaat. Met name de ontwikkelfase is voor veel gemeenten een fase, die veel geld kost en veel risico's met zich meebrengt. Het GWIB ondersteunt de Gelderse gemeenten bij het ontwikkelen, realiseren en exploiteren van warmtenetten. Hiermee levert het GWIB in Gelderland een belangrijke bijdrage aan het versnellen van de transitie van aardgas naar duurzame warmte.

Een ander tastbaar voorbeeld waar regionale samenwerking op termijn toe kan leiden, is de vergelijking met de samenwerking die gemeenten hebben met de Drinkwaterbedrijven. Drinkwaterbedrijven dragen samen met het Rijk, provincies en gemeenten zorg voor de openbare drinkwatervoorziening. Zij hebben – binnen de wettelijke kaders van de Drinkwaterwet – de primaire taak om voldoende drinkwater van goede kwaliteit te leveren aan consumenten en andere afnemers. Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor de bescherming van de drinkwatervoorziening. Ook zijn veel gemeenten aandeelhouders van drinkwaterbedrijven.

Als programmateam denken dat we dat deze voorbeelden ons kunnen helpen om een concreter beeld te vormen hoe de samenwerking vorm te geven en waar dat in de toekomst toe kan leiden. Daarbij kunnen we kennisuitwisseling tot stand brengen, waarmee we de mogelijkheid hebben om hun ervaringen en keuzes te bespreken en onze ideeën te toetsen. Als programmateam hebben we goede contacten met het Gelders Warmte Infrabedrijf, die daarbij kunnen helpen.

4. Start met Warmte Leidse regio

De **samenwerking in de Leidse regio** is een goed **vehicle** om de **transitie** van aardgas naar duurzame warmte **te versnellen**. Een bredere samenwerking op RES-regio Holland Rijnland of Provinciaal ligt op korte termijn minder voor de hand, maar kan op wat langere termijn gewenst of noodzakelijk zijn. Deze samenwerking hangt (deels ook) samen met de mogelijke ontwikkeling van regionale transportverbindingen. Een logische vervolgstap – die leidt tot de gewenste verbreding en verdieping van de samenwerking op WLR niveau – is (het toewerken naar) de oprichting van een Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf (RPIW). Deze samenwerking kan worden gezien als een eerste cluster binnen de RES-regio Holland Rijnland, die later uitgebreid kan worden met een bredere samenwerking met andere clusters.

Het programma WLR richt zich op de realisatie van een Open Regionaal Energie Systeem (ORES) voor de Leidse regio. Daarvoor zijn nog verschillende scenario's in beeld. Het is van belang om tot **besluitvorming te komen over de hoe de realisatie van de ORES er in een eerste fase uit komt te zien**. In de ORES studie is aangegeven dat er gebieden zijn waar verdere uitwerking nodig is om tot besluitvorming over regionale infrastructuur te komen. Concreet zijn dat: 1) Voorschoten-Leiden Zuidwest, 2) Leiderdorp-Zoeterwoude en 3) Katwijk-Oegstgeest. Het is belangrijk om de keuzes, die daar voor liggen, binnen afzienbare termijn te nemen. Die zijn niet alleen van belang voor de aan te leggen warmte infrastructuur, maar kunnen ook effecten hebben op de gewenste of noodzakelijke samenwerking tussen de WLR-gemeenten.

Ook RES-regio Holland Rijnland onderzoekt de mogelijkheden voor het oprichten van een Publiek Integraal Warmtebedrijf. Het is gewenst en noodzakelijk om die ambitie in samenhang met de bestaande samenwerking in de Leidse regio nader af te stemmen. Het programma WLR heeft in het verleden afspraken gemaakt met RES-regio Holland Rijnland over een logische **verdeling van taken**. Gegeven de personele wisselingen die hebben plaatsgevonden binnen het programma WLR (wisseling van Ambtelijke opdrachtgevers en Programmamanagement) en de geformuleerde ambities (zowel binnen de het programma WLR als bij RES-regio Holland Rijnland), ligt het voor de

hand om de afspraken met RES-regio Holland Rijnland te **herijken**. Dit is deels een Bestuurlijk vraagstuk. **De wens is dat er geen overlap ontstaat in de verschillende opdrachten en de samenwerkingsverbanden elkaar versterken en aanvullen.** Vanuit het programma WLR zien wij de toegevoegde waarde van RES-regio Holland Rijnland vooral op strategisch/tactische vraagstukken, zoals het verbinden van sub-regionale warmteclusters en complexe en gemeente overstijgende opgaven, zoals bijvoorbeeld de inzet van waterstof en hoge temperatuur warmte opslag.

Door RES-regio Holland Rijnland is een analyse gemaakt van vraag en aanbod van warmte. Hieruit blijkt dat er op de kortere termijn meer aanbod is dan vraag. Dit is in eerdere studies, door het programma WLR, ook geconstateerd. Dit pleit ervoor om, op lokaal niveau, **vooral in te zetten op ontwikkeling van de warmtevraag in de startwijken**, die benoemd zijn in de Transitievisies Warmte. Kijkend naar de langere termijn (2030 en verder) kan de vraag het aanbod van warmte overstijgen. Op langere termijn is (boven)regionale samenwerking (mogelijk) nodig om broncapaciteit te contracteren en de verdeling ervan te organiseren. Mits daarvoor natuurlijk de regionale transportverbindingen beschikbaar zijn of ontwikkeld worden.

Belangrijke argumenten om, qua scope voor de samenwerking en het op te richting RPIW, te starten met de Leidse regio zijn:

- a. De Leidse Regio vervult binnen de RES-regio Holland Rijnland een **voortrekkende rol** en loopt in veel ontwikkelingen voor op de andere regio's. Daarbij is het waardevol om de ervaringen vanuit de Leidse regio te delen binnen de RES-regio Holland Rijnland;
- b. Op basis van de geïnventariseerde (regionale) warmtebronnen en de vastgestelde globale warmtevraag, vormt de Leidse regio (mede door de bebouwingsdichtheid) een **logisch cluster**, waarbinnen het ORES gerealiseerd kan worden. Een groter gebied – bijvoorbeeld uitbreiding van de samenwerking richting Alphen aan de Rijn – ligt (op dit moment) niet voor de hand. Het maakt de opgave complexer en resulteert in significant hogere kosten voor warmtelevering in de Leidse Regio. Dit blijkt uit het onderzoek van adviesbureau Arcadis | Over Morgen: Warmtescenario's Leidse Regio: Hoe verder?⁵;
- c. Inzet en verdeling van de regionale bronnen vormde de directe aanleiding voor samenwerking op WLR-niveau;
- d. Binnen de zes WLR-gemeenten zijn collectieve warmtenetten voorzien, dat geldt niet voor alle gemeenten binnen de RES-regio Holland Rijnland;
- e. Het aantal stakeholders dat bij de besluitvorming en realisatie betrokken is (of moet worden) is groot. De **complexiteit die daarbij speelt neemt verder toe** naarmate het aantal gemeenten of partijen – waarmee de samenwerking wordt aangegaan – toeneemt;
- f. Starten met WLR is een **no regret**. Door **'klein' te starten** (in de Leidse regio) kun je vaart maken, én – als er voldoende tractie is ontstaan – kun je in een latere fase de **samenwerking uitbreiden**. Dat kan dan in regionaal of provinciaal verband, natuurlijk alleen als dat meerwaarde heeft. In de opzet kun je daar nu al rekening mee houden, door de strategische uitgangspunten met elkaar af te stemmen;
- g. **Specifieke onderwerpen** – zoals de aanleg van WarmtelinQ door Gasunie, de samenwerking met (en mogelijke uitbreiding door) Vattenfall en de samenwerking met een publieke kennispartner – spelen met name op het regionaal niveau en concreet voor de Leidse regio.

Op basis van deze argumenten geven wij, als programmteam, **het advies om in eerste instantie met de WLR-gemeenten de samenwerking te verbreden en verdiepen**. Binnen dit bestaande samenwerkingsverband kan, met de inrichting van het huidige programmteam, snel en effectief onderzocht worden wat de haalbaarheid, inhoud en omvang van een Regionaal Publiek Integraal

⁵ Arcadis | Over Morgen, Warmtescenario's Leidse regio: Hoe verder?, 17 november 2023

Warmtebedrijf kan of moet zijn. Daarbij stemmen wij uiteraard de strategische uitgangspunten af met regionale partners, in het bijzonder RES-regio Holland Rijnland, om daarmee de mogelijkheden open te houden om in een latere fase op te kunnen schalen en/of de samenwerking te intensiveren.

5. Wetgeving

De Rijksoverheid heeft gemeenten de regie gegeven bij de realisatie van aardgasvrije wijken. Van gemeenten wordt gevraagd om de route uit te stippelen. Van het opstellen van een Transitievisie Warmte, via een uitvoeringsplan per wijk, naar de daadwerkelijke realisatie: het aanwijzen van warmtekavels en de keuze van het warmtebedrijf.

Wetgeving speelt hierin een belangrijke rol. De Wet collectieve warmte⁶ (Wcw) zorgt voor de kaders. Deze wet schrijft voor dat een meerderheidsbelang (minimaal 50% plus één aandeel) van een warmtebedrijf in publieke handen moet zijn (mits er meer dan 1500 aansluitingen zijn). Ook legt de Wcw de verantwoordelijkheid voor het aanwijzen van warmtekavels bij gemeenten. Op deze manier is er meer publieke sturing, die bijdraagt aan de bescherming van consumenten tegen onnodig hoge tarieven. De publieke sturing zorgt ook voor meer transparantie, waarmee duurzaamheid, betaalbaarheid en leveringszekerheid van de warmtelevering aan huishoudens en bedrijven inzichtelijk zijn.

De **doelmatigheid** van de kavelgrootte is één van de criteria die gemeenten mee moeten wegen bij het bepalen van de omvang van kavels. Daarnaast moeten de kavels robuust zijn om **leveringszekerheid** te borgen (mix van bronnen). Tegelijk geldt voor het aan te wijzen warmtebedrijf een **aansluitplicht** binnen een warmtekavel en dat moet op een haalbare schaal worden geprogrammeerd. Ook het **verbod** op regionaal transport van warmte, zonder speciale aanwijzing hiervan door het Rijk, is een criterium dat meegewogen moet worden bij het vaststellen van de omvang.

Ook dit pleit ervoor om op relatief kleine maar wel bovengemeentelijke schaal te beginnen, zodat we ervaring opdoen met de uitvoering. Het bestaande samenwerkingsverband van WLR, waarin bestuurders en ambtenaren effectief samenwerken, heeft een overzichtelijk en robuuste omvang.

6. Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf

Het doel van het op te richten Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf (RPIW) is om de WLR-gemeenten te **begeleiden** en te **ondersteunen** in de ontwikkeling van lokale warmtenetten, om zo de ontwikkelfase te versnellen. Het RPIW is daarmee een samenwerkingspartner voor de Leidse regio, om gezamenlijk open warmtenetten te realiseren, waar warmtebronnen en warmteleveranciers onder gelijke voorwaarden op kunnen aansluiten.

Het RPIW is er niet op uit om de regierol over te nemen van gemeenten. De WLR-gemeenten zijn in de ontwikkelfase zelf **verantwoordelijk voor draagvlak bij inwoners** en partners om over te schakelen op een (duurzame) warmtebron. Het RPIW brengt de technische en economische haalbaarheid van het warmtenetproject in beeld, organiseert inbreng van vreemd vermogen (externe investeerders) en brengt kennis en kunde in. Het RPIW kan daarbij ook ondersteuning bieden aan lokale initiatieven. **De precieze rol en taak van het RPIW en de partners die daarin deelnemen, dienen nader uitgewerkt te worden.** Hier is bedoeld om een grove schets op te nemen van de beoogde richting.

⁶ Wet collectieve warmte, <https://wetgevingskalender.overheid.nl/Regeling/WGK010356>

Met de oprichting van het RPIW ontstaat ook de mogelijkheid om de realisatie van de warmtetransitie wat verder van het politieke speelveld de organiseren. Het RPIW, als een gemeenschappelijk vehicle, heeft daarbij een duidelijke rol in en focus op de uitvoering. In de uitwerking van de governance structuur kan daar rekening mee gehouden worden.

Een voorbeeld hoe dat in Gelderland is ingericht: het GWIB realiseert uitsluitend warmtenetten in samenwerking met de Gelderse gemeenten. Daar richten de betrokken partijen gezamenlijk een Lokaal Warmte Bedrijf (LWB) voor op. Het LWB wordt vervolgens verantwoordelijk voor de realisatie en exploitatie van het warmtenet in kwestie en gaat de benodigde samenwerkingen aan met warmtebronnen en warmteleveranciers. Het GWIB kan daarin participeren door kennis en middelen in te brengen.

Fakton doet de **aanbeveling** het RPIW op te zetten met een **sterke kennispartner**, om daarmee te borgen dat de benodigde kennis en kunde aanwezig is. In de verdere planvorming analyseren wij welke partijen passen bij de ambities en doelen van de Leidse Regio en komen we met een voorstel. Uiteraard kijken we daarbij naar de eisen die gesteld zijn in de Wet collectieve warmte (zoals de verplichting van een meerderheidsbelang publiek aandeelhouderschap). In het kader van de opdracht zullen we nader onderzoeken welke partner(s) dit voor de WLR-gemeenten kunnen zijn.

De **toegevoegde waarde** van het RPIW voor de WLR-gemeenten is onder andere:

- a. Verdiepen en verbreden van de samenwerking om slagvaardig aan de warmtetransitie te werken;
- b. Sterke (kennis)partner voor gemeenten, die kan helpen om warmtenetten te ontwikkelen en te realiseren. Daarmee geeft het ook een opschaling in de beschikbare capaciteit, kennis en kunde in de Leidse regio;
- c. Behoeftte aan kapitaal om de warmtetransitie te financieren, synergievoordelen door een portfolio van projecten te ontwikkelen, risico's te delen en mitigeren, met de optie om verschillen te hebben in de financiële inbreng vanuit de individuele gemeenten. Het RPIW is het vehicle om gezamenlijke financiering aan te trekken;
- d. Het RPIW ondersteunt de WLR-gemeenten op lokaal niveau, met de vrijheid voor gemeenten om per (sub)warmtecluster een passende lokale warmteoplossing te realiseren. Hiermee wordt de mogelijkheid opgehouden om lokale keuzes te maken op basis van lokale omstandigheden;
- e. De risico's spreiden door samenwerking tussen de WLR-gemeenten en de samenwerking met partners in het RPIW of op gemeentelijk niveau;
- f. Het RPIW kan de samenwerkings- en gesprekspartner zijn richting de RES-regio Holland Rijnland, de Provincie en het Rijk;
- g. Het RPIW kan zo opgezet worden dat uitbreiding in een latere fase mogelijk is, bijvoorbeeld de uitbreiding van de samenwerking met andere regio's, alsook het instappen van (publieke) investeerders.

7. Conclusies en aanbevelingen

Samenvattend zijn de **belangrijkste conclusies**:

1. De warmtetransitie is een complexe opgave voor (de WLR) gemeenten;
2. De meest concrete projecten in de Leidse regio staan aan het begin van de ontwikkelfase en vragen om versnelling;

3. Er is er verbreding en verdieping nodig in de samenwerking tussen de WLR-gemeenten, om het risico te mitigeren dat gemeenten – middels een ‘ieder voor zich’ aanpak – hun eigen route kiezen;
4. Er zijn voorbeelden hoe dit is aangepakt in andere regio’s – zoals de opzet van het Gelders Warmte Infrabedrijf – waar we van kunnen leren en afkijken;
5. De Leidse regio vormt een logisch cluster, waarbinnen het Open Regionaal Energie Systeem (lees: open regionale warmtesysteem) gerealiseerd kan worden;
6. Er zijn daarbij redenen om ‘klein’ te starten (in de Leidse regio) en in een latere fase de samenwerking uit te breiden (in RES-regio Holland Rijnland of provinciaal verband) als dat meerwaarde heeft. Borg daarbij dat de strategische uitgangspunten worden afgestemd op RES-regio Holland Rijnland en Provinciaal niveau, om die weg open te houden;
7. De Wet collectieve warmte zorgt voor de kaders.

Daarbij willen we de volgende **aanbeveling** meegeven:

1. Maak een volgende stap in de samenwerking tussen de WLR-gemeenten, waarbij de insteek is om het Open Regionaal Energie Systeem daadwerkelijk te realiseren;
2. Geef deze samenwerking vorm met de oprichting van de Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf (RPIW);
3. Verbind een sterke kennispartner en andere (publieke) partners aan dit RPIW;
4. Stel de strategische uitgangspunten van het RPIW zo op dat uitbreiding richting andere delen van RES-regio Holland Rijnland en de Provincie Zuid-Holland in een latere fase mogelijk is.

8. Ter afronding

Als programmateam voelen wij ons verantwoordelijk voor de warmtetransitie in de Leidse regio en is onze ambitie om de stap te maken naar de daadwerkelijke realisatie van het Open Regionaal Energie Systeem. De geschetste route – middels het oprichten van een Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf – zien wij als de meest effectieve route voorwaarts. De bestaande samenwerking tussen de WLR-gemeenten, de huidige kennis en kunde in het programmateam en het netwerk met (kennis)partners en publieke partijen, dat wij als programmateam meebrengen, geeft ons de mogelijkheid en slagvaardigheid om de uitvoering van dit programma te realiseren.

Deze positioning paper is opgesteld door het programmateam WLR (Hans van Egmond, René Jansen, Karolina Pill, Laurance Janssen Lok), met ondersteuning van de ambtelijke opdrachtgevers (Adrian Los, Erik van Seggelen, Patrick Spigt), de werkgroep WLR (Mike Boudewijns, Harmen de Vrede, Anna Okello, Petra van der Meij, Mighael Vroom, Yorick Rens), met input vanuit het Bestuurlijk Overleg WLR (Angelique Beekhuizen, Gebke van Gaal, Hubert Schokker, Sonny Spek, Tim van Tongeren, Yvonne van Delft), Roy Hendriks (Fakton) en Theo Voskuilen (Firan).